

De profundis

December. Tijd voor een balans van het jaar – hoewel er zoveel is dat niet in een kalender past. Voor de Iraanse Koerd Behrouz Boochani is 2019 het jaar waarin hij zijn vrijheid herwon. Hij zat als nummer MEG45 vier jaar opgesloten op een eiland in Papoea-Nieuw-Guinea, de Australische goelag voor ongewenste vluchtelingen. Recentelijk is Boochani in Nieuw-Zeeland geraakt. Zijn wedervaren is nu te lezen in *Alleen de bergen zijn mijn vrienden. Verslag vanuit de Manus-gevangenis*. Zin per zin stuurde hij de tekst naar de buitenwereld via tekstberichten op een telefoon, verstoep in zijn matras. Het is een boek dat me ten diepste heeft geraakt. Een *de profundis* over absurde onmenselijkheid, mishandeling en stilstand. Neem nu de wachtrij voor het schaarse voedsel.

Behrouz Boochani,
Alleen de bergen
zijn mijn vrienden.
Verslag vanuit de
Manus-gevangenis,
De Vrije Uitgevers,
Amersfoort, 384 blz.

Bestellen kan via
www.korknet.be –
Klik op shop.

Verzen met veel pijn
In het kamp portretteert hij zijn lotgenoten, doorgrondt hun karakter, geeft ze generieke namen als “de Koe” of “de Lachende Jongen”. Stiekem vanop een dak slaat hij gade hoe “Neus-hoorns” “de Profet” tot moes slaan. Boochani klampt zich vast aan de schaarse momenten alleen, aan de schoonheid van enkele bloemen naast de latrine. Dan komen de beelden van vroeger terug, de “vergezichten van de jeugd”. Je herkent de schrijver aan zijn versregels, die het verhaal geregeld overnemen. Verzen met veel ritme en herhaling. En onmetelijk veel pijn.

*Wie riep er in deze verusgelegene gevangenis om zijn moeder?
Riep om haar vanaf dit eiland?
Riep om haar vanuit deze jungle?
Riep om haar in deze nacht?*

BIO

Kristien Bonneure is VRT-journalist en auteur van *Stil* leven. Een stem voor rust en ruimte in drukke tijden.

hek is het eiland een gevangenis vol jungle, onverdraaglijke hitte en muggen. Je raakt er alleen weg als je aanvaardt te worden teruggestuurd naar je land van herkomst. Het zit zo: Australië had de “opvang” van vluchtelingen geoutsourcet aan Papoea-Nieuw-Guinea. De kampen werden bewaakt door beveiligingsfirma G4S. En door inheemsen, Papoea’s, met wie de Iraanse, Iraakse of Afrikaanse vluchtelingen een iets betere band hadden. Het maakt van *Alleen de bergen* ook een antiekoloniaal boek.

Toeschouwer van eigen lot

Boochani is journalist en schrijver en de toeschouwer van zijn eigen lot. Dat op zich is een *tour de force*: nooit breken, maar scherp blijven observeren. Niet kopje onder gaan. Dat mag je letterlijk nemen. Op weg naar het beloofde land Australië overleeft hij ternaauwernood twee schipbreuken. De eerste hoofdstukken van het boek lezen als een bloedstollend Titantverhaal. Wie dat kan navertellen, verdient een Olympische medaille voor moed.

*Een man als een skelet met lichte ogen
Houdt een doorweekte dichthumdel vast
Een paar slippers omklemmen zijn voeten
Dit is alles wat er is.*